

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 259/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť R. M., SRN, Ing. M. K., B., R. M., B., a K., Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, zastúpených advokátom JUDr. P. M., B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Senica sp. zn. 9 Cb 62/2005 z 5. novembra 2007 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21 Cob 66/2008 z 11. novembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. M., Ing. M. K., R. M. a K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2009 doručená sťažnosť R. M., Ing. M. K., R. M. a K. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1

Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Cb 62/2005 z 5. novembra 2007 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 21 Cob 66/2008 z 11. novembra 2008.

Sťažovatelia v odôvodnení svojej sťažnosti uviedli, že *«návrhom podaným dňa 15. 8. 2005 na Okresnom súde Senica sa domáhali voči žalovanému N., a. s., G., IČO... (teraz N. a. s., G., IČO...) (ďalej len „N.“) určenia neplatnosti uznesení č. 3/2005 a č. 4/2005 valného zhromaždenia spoločnosti N. prijatých na valnom zhromaždení konanom dňa 17. 5. 2005 a to ako akcionári spoločnosti N.*

Uznesením č. 3/2005 bola schválená výročná správa spoločnosti N. za rok 2004, riadna účtovná závierka za rok 2004, ročná konsolidovaná účtovná závierka spoločnosti N. podľa medzinárodných štandardov za rok 2004, ročná konsolidovaná účtovná závierka spoločnosti N. podľa slovenských štandardov za rok 2004, návrh na rozdelenie zisku za rok 2004 a iné zmeny vo vlastnom imaní spoločnosti N.

Uznesením č. 4/2005 bolo rozhodnuté o ukončení kótovania akcií spoločnosti N. na kótovanom hlavnom trhu B., a. s. a o ukončení obchodovania s akciami spoločnosti N. na B., a. s.».

Dôvodom, pre ktorý sa sťažovatelia obrátili na všeobecný súd s návrhom na vyslovenie neplatnosti predmetných uznesení valného zhromaždenia, bolo v prípade uznesenia č. 3/2005 neposkytnutie informácie *„ohľadne hospodárenia spoločnosti N. – rozdelenia tržieb spoločnosti N. podľa jednotlivých činností spoločnosti a o informácie ohľadne tržieb za predaj uhľovodíkov za roky 2004 a 2003“.*

O túto informáciu požiadal sťažovateľ R. M. valné zhromaždenie ešte pred schvaľovaním predmetného uznesenia, pričom *„predstavenstvo spoločnosti N. a následne aj dozorná rada spoločnosti N. rozhodla o tom, že neposkytne sťažovateľovi č. 1 informáciu ohľadne tržieb z uhľovodíkov za roky 2004 a 2003 ani ďalších skutočností, ktoré majú vplyv na výšku zisku, lebo ide o predmet obchodného tajomstva“.*

Týmto postupom podľa názoru sťažovateľov došlo k porušeniu práva akcionára podľa § 180 ods. 4 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“). Sťažovateľ R. M. proti tomuto uzneseniu podal protest priamo na valnom zhromaždení spoločnosti. Sťažovatelia zastávajú názor, že takto nemali možnosť *„kvalifikovane rozhodnúť o predmete, ktorého sa požadovaná informácia týkala, nemohli sa rozhodnúť o schválení alebo odmietnutí účtovnej závierky. Stratili možnosť vykonávať kontrolu nad činnosťou orgánov spoločnosti N., ako jeden zo základných zložiek práva akcionára inkorporovaného v akcii, ďalej stratili možnosť zúčastniť sa na riadení spoločnosti v zmysle Obchodného zákonníka a takýmto spôsobom zabezpečiť kontrolu a ochranu svojho majetku, ktorým hospodári spoločnosť, ktorej sú akcionármi.“*.

Ďalším dôvodom, pre ktorý sa sťažovatelia domáhali vyslovenia neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia č. 3/2005, bola tiež skutočnosť, že tento dokument schválený ako účtovná závierka *„nebol úplný (chýbali práve tie informácie, na ktoré sa sťažovatelia pýtali), bol vyhotovený v rozpore so slovenskými právnymi predpismi, ako to je uvedené aj v správe nezávislého audítora D., s. r. o.“*. Podľa názoru sťažovateľov *„rozhodnutie o rozdelení zisku, ktoré sa opiera o nezákonným spôsobom zostavenú účtovnú závierku, je taktiež neplatné“*.

Uznesením č. 4/2005 valné zhromaždenie rozhodlo o ukončení obchodovania s akciami spoločnosti N. Ako sťažovatelia uviedli, za toto uznesenie *„sťažovatelia (sťažovateľ č. 1 a sťažovateľ č. 2) nehlasovali, podali protest proti nemu“*.

Dôvodom na vyslovenie neplatnosti tohto uznesenia je podľa sťažovateľov najmä úzky vzťah dôsledkov uznesenia č. 4/2005 s nezákonne prijatým uznesením č. 3/2005. Podľa vyjadrení sťažovateľov *„skončenie obchodovania s akciami totiž ex lege zakladá právo akcionárov hlasujúcich proti ukončeniu obchodovania s akciami na odkúpenie ich akcií, avšak za cenu určenú spôsobom stanoveným v § 118 zákona o cenných papieroch. Pilierom určenia ceny akcií v zmysle zákona o cenných papieroch je totiž znalecký posudok*

(ponúknutá cena za akciu nemôže byť nižšia než cena stanovená znaleckým posudkom), ktorý nevyhnutne vychádza z účtovnej závierky, schválenej v rozpore so zákonom.“.

Negatívny dopad dôsledkov prijatia uznesenia č. 4/2005 videli sťažovatelia aj v skutočnosti, že „*zákon o cenných papieroch nedáva sťažovateľom žiadnu možnosť na preskúmanie ceny akcií schválenej Ú. (teraz N.) podľa § 119 zákona o cenných papieroch v rámci povinnej ponuky na prevzatie. Akcionári nemajú právo nechať preskúmať znalecký posudok vypracovaný za účelom stanovenia ceny akcií, ani rozhodnutie Ú. týkajúce sa schválenia ceny akcií. Týmto dochádza k významným zásahom do majetkových práv sťažovateľov.“.*

Návrh sťažovateľov na vyslovenie neplatnosti predmetných uznesení valných zhromaždení okresný súd rozsudkom sp. zn. 9 Cb 62/2005 z 5. novembra 2007 zamietol.

V rámci odvolacieho konania začatého na základe odvolania sťažovateľov krajský súd rozsudkom sp. zn. 21 Cob 66/2008 z 11. novembra 2008 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

V postupe všeobecných súdov vidia sťažovatelia porušenie svojich základných práv a slobôd.

Nesúlad postupu súdov s ustanovením čl. 12 ods. 1 ústavy vidia sťažovatelia v skutočnosti, že „*všeobecné súdy neposkytli ochranu sťažovateľom vo forme vyhlásenia uznesenia valného zhromaždenia, ktorému predchádzalo porušenie zákona, s ktorým bezprostredne a úzko porušenie súviselo, za neplatné, hoci neposkytnutie požadovaných informácií viedlo k zásadnému deficitu na strane sťažovateľov v možnosti uplatňovať kontrolu riadenia a prostredníctvom svojich akcionárskych práv podieľať sa na riadení spoločnosti N., ako aj pri uplatňovaní vlastných nárokov vyplývajúcich z neposkytnutia týchto informácií (rozhodnúť sa hlasovať za alebo proti účtovnej závierke schvaľovanej na valnom zhromaždení, uplatňovať vlastné návrhy, posúdiť primeranosť ceny za akcie v povinnej ponuke, vyvodiť zodpovednostné dôsledky vo vzťahu k orgánom spoločnosti N.*

v súvislosti s hospodárením spoločnosti N. na základe znalosti skutkovej podstaty). Tým sťažovatelia boli znevýhodnení oproti ostatným akcionárom, ktorým súd poskytuje ochranu vo forme vyslovenia neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, ak samotné uznesenie valného zhromaždenia hoci len nepodstatným spôsobom porušuje práva akcionára (§ 131 Obchodného zákonníka).“.

Neposkytnutím požadovaných informácií o hospodárení spoločnosti bola podľa názoru sťažovateľov *„porušená rovnaká možnosť sťažovateľov a iných akcionárov zúčastniť sa na riadení spoločnosti N., čo zahŕňa právo hlasovať na valnom zhromaždení so znalosťou o prerokovanej veci, z dôvodu, že sťažovatelia nedisponovali informáciami potrebnými pre výkon svojich práv v porovnaní s inými akcionármi, ktorí mali dostatok informácií potrebných na hlasovanie na valnom zhromaždení“.*

Zásah do základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy vidia sťažovatelia v skutočnosti, že odmietnutím poskytnutia informácií im ako akcionárom bola v rozpore so zákonom obmedzená možnosť relevantne sa rozhodovať o nakladaní s majetkom (akciami) a hlasovať. Zásahom do práva vlastniť majetok bolo tiež schválenie uznesenia o ukončení obchodovania spoločnosti s akciami a s tým súvisiaca povinná ponuka *„na odkúpenie akcií akcionárov hlasujúcich proti ukončeniu obchodovania za cenu, ktorá vychádza aj z účtovných podkladov schválených nezákonným postupom valným zhromaždením. Informácie, ktoré neboli poskytnuté, majú vplyv na cenu v povinnej ponuke. Ich neposkytnutie má vplyv na možnosť posúdenia primeranosti ceny, čo má za následok obmedzenie práva sťažovateľov na možnosť správne a zodpovedne sa rozhodnúť, ako naložia v rámci povinnej ponuky zo svojimi akciami.“.*

Takýto postup *„je možné postaviť na rovinu vyvlastnenia resp. núteného obmedzenia vlastníckeho práva akcionárov. Náhradu za akcie predané v rámci povinnej ponuky na prevzatie zákon o cenných papieroch totiž stanovuje bez možnosti jej preskúmania, bez možnosti preskúmania rozhodnutia Ú. (teraz N.) o schválení tejto ceny zo strany dotknutých akcionárov, čím nie je zaručená jej primeranosť.“.*

Vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovatelia vidia zásah do svojho práva na súdnu ochranu v skutočnosti, že „akcionárom, ktorým vzniká právo odpredať svoje akcie pri skončení obchodovania s akciami náš právny poriadok nepriznáva ochranu ich majetkových práv. Zákon o cenných papieroch, ani iný právny predpis neumožňuje napadnúť dotknutému akcionárovi rozhodnutie Ú. (teraz N.), hoci ide o rozhodnutie, ktoré sa jednoznačne dotýka jeho práv a právom chránených záujmov, konkrétne jeho majetkových práv a vlastníctva. Rozhodnutie konkrétnej akciovej spoločnosti o ukončení obchodovania s akciami je – podľa názoru všeobecných súdov – z tohto dôvodu nenapadnuteľné. Navyše, v konkrétnom prípade všeobecné súdy nepoužili ani možnosť danú § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Inú možnosť brániť svoje ústavné práva ale sťažovatelia v skutočnosti nemajú.“.

Sťažovatelia zastávajú názor, že ich základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu bolo porušené, a preto žiadajú rozhodnutie okresného súdu, ako aj rozhodnutie krajského súdu zrušiť.

Na základe uvedeného sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 9 Cb 62/2005 zo dňa 5. 11. 2007 a rozsudkom Krajského súdu Trnava č. k. 21 Cob 66/2008 zo dňa 11. 11. 2008 základné práva a slobody sťažovateľov zakotvené v článku 12 ods. 1, v článku 20 ods. 1, v článku 20 ods. 4 v článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na ochranu majetku zakotvené v článku 1 Dodatkového protokolu 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené.“

Ústavný súd SR rozsudok Okresného súdu Senica č. k. 9 Cb 62/2005 zo dňa 5. 11. 2007 a rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 21 Cob 66/2008 zo dňa 11. 11. 2008 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu v Senici na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Sťažovatelia v sťažnosti namietali porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy, svojich základných práv vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9 Cb 62/2005 z 5. novembra 2007 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 21 Cob 66/2008 z 11. novembra 2008.

1. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom okresného súdu

Právomoc ústavného súdu na konanie o porušení základného práva alebo slobody je daná iba vtedy, ak ochranu tomuto právu alebo slobode neposkytujú všeobecné súdy (napr. III. ÚS 32/03).

Proti rozsudku okresného súdu mali sťažovatelia možnosť podať odvolanie. Ako zo spisu a tiež z obsahu samotnej sťažnosti nepochybne vyplýva, sťažovatelia toto svoje právo využili, pričom v podanom odvolaní v dostatočnej miere uplatnili námietky voči skutkovým a právnym záverom prvostupňového súdu v merite veci. O podanom odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 21 Cob 66/2008 z 11. novembra 2008.

Uvedené skutočnosti vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučujú právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených práv. Takýto prístup zodpovedá doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. II. ÚS 71/04). Z princípu subsidiarity v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ochranu základných práv a slobôd poskytujú predovšetkým všeobecné súdy. Príslušné procesné poriadky sú zárukou účinnosti tejto právnej ochrany aj zárukou zákonného prístupu k uplatňovaniu základných práv a slobôd. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (mutatis mutandis II. ÚS 13/01).

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť pri jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv a slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Z obsahu podanej sťažnosti jednoznačne nevyplýva, akým postupom krajského súdu malo dôjsť k zásahu do práva sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 115/03) k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nestrannom a nezávislom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01).

Sťažovatelia sa domáhali určenia neplatnosti valného zhromaždenia spoločnosti N. najprv žalobou na okresnom súde, ktorý o tejto žalobe pojednával a následne rozhodol rozsudkom sp. zn. 9 Cb 62/2005 z 5. novembra 2007. Proti tomuto rozsudku podali sťažovatelia v zákonnej lehote odvolanie.

O podanom odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 21 Cob 66/2008 z 11. novembra 2008. Krajský súd sa vo svojom rozsudku riadne vysporiadal s odvolacou argumentáciou sťažovateľov, a to vo vzťahu k obom uzneseniam valného zhromaždenia, ktoré sťažovatelia navrhovali zrušiť.

Ústavný súd zistil, že k odvolacej námietke nezákonnosti uznesenia valného zhromaždenia č. 3/2005 z dôvodu neposkytnutia požadovanej informácie akcionárovi na valnom zhromaždení krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že *„samotné neposkytnutie informácie však bez ďalšieho nemá za následok neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, v súvislosti s prijatím ktorého k odmietnutiu došlo. Takýto následok zákon s neposkytnutím informácie akéhokoľvek charakteru nespája, predpokladom úspešnosti návrhu na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia aj v tomto prípade je, aby porušenie zákona - tu odmietnutie poskytnutia informácie mohlo obmedziť práva akcionára vo vzťahu k schvaľovanému bodu programu valného zhromaždenia.“*

V ďalšej argumentácii krajský súd prezentoval právny názor, podľa ktorého *„skutočnosť, že schvaľovaná účtovná závierka za r. 2004 inak obsahovala pravdivé údaje o hospodárení spoločnosti súčasne všeobecne vylučuje možnosť posudzovania*

neposkytnutia detailnejšieho rozdelenia tržieb, či už v informácii pred schválením závierky alebo v poznámkach k účtovným výkazom, za také závažné porušenie práv akcionárov, ktoré by malo za následok neplatnosť prijatého uznesenia. Možnosť akcionárov domáhať sa zákonnou cestou neposkytnutej informácie tým nebola obmedzená, rovnako ako ich právo vyvodzovať dôsledky vyplývajúce z nehospodárneho riadenia spoločnosti voči členom jej predstavenstva.“.

Vo vzťahu k určeniu neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia č. 4/2005 odvolací súd konštatoval, „*že prijaté uznesenie nie je v rozpore so zákonom a ani v procese jeho schválenia nedošlo k porušeniu zákona, následkom ktorého by bola neplatnosť uznesenia. Žalobcovia namietali porušenie ich ústavných práv nie samotným uznesením, ale tým, že platný právny poriadok neumožňuje preskúmanie správnosti znaleckého posudku stanovujúceho cenu akcií v povinnej ponuke zo strany akcionárov. Ich výhrady sa teda týkali budúceho procesu určovania ceny akcií, ktoré nie je v kompetencii valného zhromaždenia a nebolo ani obsahom uznesenia č. 4/2005.“.*

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti argumentujú zásah do ich základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy skutočnosťou, že žiaden právny predpis neumožňuje napadnúť dotknutému akcionárovi rozhodnutie N. (ďalej len „N.“), v staršej právnej úprave Ú., s čím je podľa nich spojená tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia akciovej spoločnosti o ukončení obchodovania s akciami. Zároveň tiež v tejto súvislosti vytykajú súdu skutočnosť, že nevyužil možnosť danú mu ustanovením § 109 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Ústavný súd k tomu poznamenáva, že predmet námietky o nemožnosti iniciovať prieskum rozhodnutia N. v posudzovanom prípade spadá pod rozhodovanie ústavného súdu o otázkach súladu právnych predpisov s ústavou v konaní podľa čl. 125 ústavy v rámci abstraktnej kontroly ústavnosti. V tomto konaní však sťažovatelia nie sú aktívne legitimovaní na podanie návrhu na začatie konania. V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane judikoval, že v rámci konaní o individuálnej ochrane základných práv a slobôd

nie je možné konať o súlade právnych predpisov (napr. IV. ÚS 124/07, II. ÚS 40/00, II. ÚS 19/01). Inými slovami, námietka sťažovateľov týkajúca sa nemožnosti prístupu k súdu v dôsledku stavu právnej úpravy nemôže byť predmetom preskúmania ústavným súdom na základe sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Samotná sťažovateľmi namietaná skutočnosť, že krajský súd neaplikoval v konaní postup podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP nie je odopretím prístupu sťažovateľa k súdu. Ústavný súd konštatuje, že prerušiť konanie podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b) druhej vety OSP možno len vtedy, ak konajúci súd dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. K tomuto záveru musí však dospieť súd, a nie účastník konania. Je teda plne na posúdení všeobecného súdu, nakoľko tento postup aplikuje (*mutatis mutandis* IV. ÚS 84/08). V konkrétnej veci však navyše absentuje priama súvislosť medzi predmetom konania všeobecných súdov (posudzovanie platnosti uznesení valného zhromaždenia akciovej spoločnosti a s tým súvisiacim okruhom aplikovaných právnych predpisov) a právnou úpravou, o ktorej sa sťažovatelia domnievajú, že nie je v súlade s ústavou [zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov].

Nad rámec výslovných námietok sťažovateľov ústavný súd dodáva, že pokiaľ z obsahu celej sťažnosti vyplýva najmä nespokojnosť sťažovateľov s rozhodnutím krajského súdu, táto skutočnosť sama osebe nie je dôvodom na vyslovenie porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy. Rozhodnutie o tom, či uznesenie prijaté na valnom zhromaždení akciovej spoločnosti má byť vyhlásené za neplatné, ako aj posúdenie otázky, či bolo rozhodnutie valného zhromaždenia prijaté v rozpore so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo so stanovami, patrí všeobecnému súdu, ktorý v danej veci aj rozhodol. Skutočnosť, že sa sťažovatelia s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj s poukazom

na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd nezistil v postupe alebo v rozsudku krajského súdu také pochybenia, ktoré by signalizovali zásah do základného práva sťažovateľov na prístup k súdu. Preto bola sťažnosť v tejto časti odmietnutá pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd už opakovane judikoval, že možnosť porušenia základných práv hmotného charakteru, v danom prípade základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, treba posudzovať vždy vo vzťahu k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 367/08, I. ÚS 197/08). Pokiaľ teda zo strany

všeobecného súdu nedôjde ku konaniu, ktoré by predstavovalo zásah do práva na súdnu ochranu, nemôže byť všeobecný súd svojím rozhodnutím zároveň sekundárnym porušovateľom základného práva hmotného charakteru, medzi ktoré patrí aj právo vlastníť majetok. Keďže ústavný súd pri preskúmaní sťažnosti nezistil v konaní alebo rozhodnutí krajského súdu také pochybenia, ktorými by boli zásadným spôsobom porušené ústavné princípy vyjadrené v čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohol vysloviť porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy. Toto platí rovnako vo vzťahu k čl. 1 dodatkového protokolu.

Sťažovatelia v podanej sťažnosti namietali tiež porušenie princípu rovnosti zakotveného v čl. 12 ods. 1 ústavy postupom všeobecných súdov, ktoré nevyhlásili za neplatné uznesenie valného zhromaždenia akciovej spoločnosti, pri prijímaní ktorého bola časť akcionárov znevýhodnená neposkytnutím informácie, čo malo viesť k narušeniu rovnakej možnosti podieľať sa na riadení spoločnosti.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoj opakovane prezentovaný právny názor, že ústavné direktívy obsiahnuté v čl. 12 ods. 1 ústavy nemôžu byť zásadne priamo samostatne aplikovateľné v rámci individuálnej ochrany základných práv a slobôd. Zásady vyjadrené v uvedenom článku ústavy majú univerzálny charakter, preto ich aplikácia nie je možná bez konkrétneho vyjadrenia dopadu diskriminujúceho postupu orgánu verejnej moci na základné právo alebo slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (obdobne napr. I. ÚS 34/96, I. ÚS 8/97). Inými slovami, pokiaľ ústavný súd nevysloví zároveň porušenie niektorého základného práva alebo slobody, nemôže vysloviť porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy.

Ako už bolo v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedené, ústavný súd pri preskúmaní námietok sťažovateľov a rozsudku krajského súdu nezistil také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné pri meritórnom prerokovaní sťažnosti konštatovať porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a v spojení s tým aj porušenie čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu zo strany krajského súdu. Ústavný súd tiež nezistil ani priamu súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením označených základných

práv sťažovateľov. Z týchto dôvodov aj v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2009